

يك راه تازه برای پیش گیری سرخك، آبله مرغان و اريون

تعارف :

دکتر فرج الله شفا

استاد میکروب شناسی دانشکده پزشکی تهران

امروزه عقیده عمومی بر این است که :

۱- ویروس سرخك (۱) در ترشحات دهان، بینی و گلوئی بیماران مخصوصاً در دوره نزله وجود دارد و از راه مخاط قسمت‌های فوقانی دستگاه تنفس و احتمالاً ملتحمه چشم وارد بدن میشود.

۲- کودکان بزرگتر از یکسال که سالم و قوی باشند احتیاج به پیش گیری ندارند و بهترین راه برای بدست آوردن مصونیت کامل و بادوام ابتلاء آنها بخود بیماریست.

۳- کودکان از ۴ تا ۱۲ ماهه و آنهاستیکه ضعیف هستند یا مبتلا به بیماری دیگری میباشد که سرخك ممکن است آنرا شدت دهد احتیاج به پیش گیری دارند.

۴- بهترین راه پیش گیری در این قبیل کودکان تزریق گاما گلوبولین یا سرم شفا یافته گان از سرخك (۲) میباشد که باید زودتر از شش روز بعد از تماس تزریق گردد. اگر مقدار تزریق این مواد زیاد باشد هم از بروز بیماری و هم از پیدایش مصونیت آکتیو جلوگیری خواهد شد ولی اگر مقدار تزریق کم باشد بیماری تخفیف پیدا میکند و مصونیت ضعیفی هم ایجاد میشود که دوام آن هیچگاه مانند مصونیت بعد از ابتلا نخواهد بود.

اخیراً درباره محل دخول ویروس سرخك در بدن و طرز پیش گیری این بیماری نظریات دیگری اظهار شده است که اینجانب خلاصه آنرا با سوابقش در این مقاله ذکر میکنیم.

در سال ۱۹۳۰ میلادی آندرسن (۳) و ژرارد (۴) که در بنگاه پاستور تونس کار میکردند

۱- Rougeol

۲- Serum des convalescents

۳- Anderson

۴- Gerard

از روی نظریات بسردکا (۱) درباره مصونیت موضعی و آزمایش‌های نیکل (۲)، کونسی (۳) و دوران (۴) درباره پیش‌گیری طاعون ریوی که نشان میداد با ایجاد مصونیت موضعی میتوان از ورود میکرب در بدن و بروز بیماری جلوگیری کرد ب فکر افتادند که برای جلوگیری سرخک از تقطیر سرم‌شفا یافته‌گان از بیماری (۵) در چشم کودکان استفاده نمایند.

نامبردگان ۳۰ نفر کودکان را که سرخک نگرفته بودند و با بیمارهای مبتلا باین بیماری تماس پیدا کرده بودند برگزیدند و برای مدت ۸ تا ۱۰ روز هر روز سه مرتبه هر مرتبه یک قطره سرم شفایافته‌گان از سرخک را در چشم آنها چکانیدند و تا ۱۸ روز آن‌ها را تحت نظر گرفتند و ملاحظه کردند که هیچکدام از آنها باین بیماری مبتلا نشدند در سال ۱۹۵۵ کارولا پاپ (۶) و همکارانش به کنگره بیمارهای کودکان منعقد در بوداپست گزارش دادند که توانسته‌اند ثابت کنند:

اولاً ملتحمه چشم تنها راهی است که ویروس سرخک از آن وارد بدن میشود.
ثانیاً با چکانیدن فقط یک قطره سرم شفایافته‌گان از سرخک در چشم کودکان میتوان از ابتلاء آن‌ها باین بیماری جلوگیری کرد آزمایش‌های آنها باین قرار بود.

۱- سه نفر کودکان را که سرخک نگرفته بودند انتخاب کردند و چشم آن‌ها را با عینک‌های مخصوصی کاملاً پوشانیدند بطوری که ویروس نتواند از اطراف آن داخل چشم شود و آن‌ها را در دوره نزله در مجاورت بیمارهای مبتلا بسرخک نگاهداشتند و دیدند که هیچکدام از آنها مبتلا نشدند.

۲- هیجده نفر کودکان را که سرخک نگرفته بودند و با کودکان مبتلا بسرخک تماس پیدا کرده بودند برگزیدند در چشم ۱۵ نفر آنها ۶ ساعت و در چشم سه نفر دیگر ۱۷-۲۴ ساعت بعد از تماس یک قطره سرم شفایافته‌گان از بیماری را چکانیدند ۱۵ نفر اول هیچکدام مبتلا نشدند از سه نفر دوم دو نفر بسرخک خفیف و یک نفر بسرخک معمولی مبتلا شدند.

۱-Besredka

۲-Nicolle

۳-Conseil

۴-Durand

۵-Serum des conpales censts

۶-Karola papp

در سال ۱۹۵۷ رستی (۱) از مجارستان در يك آسایشگاه مسلولین كه جدا كردن بیمارهای مبتلا بسرخك غير ممكن و تزریق سرم شفا یافته گان یا گاما گلوبولین مشکل بود در چشم ۶۹ نفر كودك حساس بسرخك زودتر از ۲۴ ساعت بعد از تماس يك قطره سرم شفا یافته گان چكائید و صد درصد نتیجه مثبت گرفت. بعداً نیز بفرآفتاد كه همین عمل را برای پیش گیری آبله مرغان و اريون هم انجام دهد.

در مورد آبله مرغان در دو دسته كه يکی ۵۸ نفر و ديگری ۲۹ نفر بودند صد درصد نتیجه مثبت بدست آورد در يك دسته ۲۲ نفری هم همین عمل را انجام داد ولی يکی از كودكان فردای آن روز مبتلا شد، او را جدا كرد و باز بچشم بقیه كه دو بار با بیماری تماس پیدا کرده بودند سرم چكائید از این عده دو نفر ديگر هم مبتلا شدند و ۱۹ نفر بقیه مبتلا نشدند.

در مورد اريون هم در دو دسته كه يکی ۵۷ نفر و ديگری ۶۱ نفر بودند با چكائیدن يك قطره سرم در چشم كودكان صد درصد نتیجه مثبت گرفت.

از ۵۸ نفر ديگر كه با آبله مرغان و اريون هر دو تماس پیدا کرده بودند ۱۲ نفرشان به پيچيك از این دو بیماری مبتلا نشده بودند بنا بر این در چشم آنها يك قطره سرم شفا یافته گان از آبله مرغان و يك قطره سرم شفا یافته گان از اريون را زودتر از ۲۴ ساعت بعد از تماس چكائید و ملاحظه كرد كه هيچكدام از آنها به پيچيك از این دو بیماری مبتلا نشدند.

رستی از آزمایشهای نامبرده چنین نتیجه گرفته است كه ویروسهای سرخك، آبله مرغان و اريون فقط از راه ملتحمه چشم وارد بدن میشوند و برای جلوگیری از بروز آنها نیز چكائیدن فقط يك قطره سرم شفا یافته گان از بیماری زودتر از ۲۴ ساعت بعد از تماس كفايت ميكند و احتیاج به تزریق مقدار زیادی سرم با گاما گلوبولین نیست.

بحث

هر چند بعيد بنظر ميرسد كه ویروسهای سرخك، آبله مرغان و مخصوصاً اريون فقط از راه ملتحمه چشم وارد بدن شوند ولی بادر نظر گرفتن نتایج نامبرده نمیتوان این نظر به راهم كاملاً رد كرد. هر گاه از راه آزمایش ثابت شود كه بستن چشم كودكان حساس در مورد

آبله مرغان و اریون هم مانند سرخک مانع ورود ویروس در بدن و ابتلاء آنها میگردند (این موضوع هنوز آزمایش نشده است) صحت این نظریه کاملاً بثبوت خواهد رسید بشرط آن که آزمایش روی عده نسبتاً زیادی انجام گیرد و مدت تماس هم کافی باشد ولی اگر ثابت شود که این ویروسها از راه مخاط بینی هم میتوانند وارد بدن شوند باید قبول کرد که سرم از راه مجرای اشک وارد بینی میشود و مخاط آنجا را هم موضعاً مصون مینماید در هر حال موضوع بسیار جالب و قابل توجه است و احتیاج به بررسی بیشتری دارد.

Références

- 1 - Anderson, C. fGerard, F., Inst. Pasteur de tunis, 1930' V.19' 435 - 7 .
- 2 - Besredka A ,Annales de L'Inst. Pasteur, Tome 34,P 51;1920, id., p 361.1920
- 3 - Nicolle, ch., Conseil, E; et Durand, P., Comptes Rendus de l'Academie des sciences , Tome 150' p.235' seance du 27 Janvier 1930
- 4 - Papp, Carola, avec la collaboration de I.Molitorf I'öry' Rev d'immunologie , 1956 'Jan -Mar.'V.20' Nos 1/2'29-36.
- 5 - Rusti, j., Rev. d'immunologie, 1959, oct-Dec , V.21, Nos 5/6, 393-6.